

A hadtápbiztosítás megszervezésén belül a hadtáphelyettes az alkalmazás első időszakára (általában 10 nap, vagy a hadsereg első védelmi hadműveletének időtartama) készítse el az anyagi szükségletek biztosítására vonatkozó számvetését.

A számvetés alapján tervezze meg a szállítási feladatokat. Az ezred (zászlóalj) hadtáphelyettes munkatérképét vezessen, s a számvetéseket munkafüzetben készítse el.

Hadtáp összefoglaló jelentést öt naponként kell felterjeszteni az előljáró intézkedésben megszabottak szerint.

Az előljáró hadtáposztállyal a parancsnoki híradás rendszerén keresztül kell kapcsolatot tartani. A megyei parancsnokság hadtápfőnökét naponta tájékoztatni kell az ellátás helyzetéről, a készletek szintjéről és a megoldásra váró problémákról abból a célból, hogy az információ áramlás az előljáró felé megbízhatóbb legyen. A megyei parancsnokságok a híradás rendszerében gyorsan elérhetők és jó lehetőségeket biztosítanak az operatív intézkedések megtételére.

Új hadtápbiztosítási elvek az amerikai hadseregben

Dr. Csabai György alezredes, a hadtudományok kandidátusa

Az amerikai hadseregben a hadtápbiztosítás új elveit: az USA szövetséges politikájára, az olyan hadászati elvekre, mint a „légi-földhadművelet” és az ellenség második lépcső elleni harc; valamint a helyi háborúkban az alacsony intenzitású fegyveres konfliktusokban megszerzett tapasztalatokra; de főként az FM 100-5-ös szabályzatban kifejezésre jutott hadműveleti koncepció elveire¹ alapozva fogalmazták meg. A fentiekből eredően — jelenlegi ismereteink szerint — az amerikai hadsereg hadtápbiztosításának új elvei a következők:

1. a feladat;
2. a hadtáptól az arcvonalgig;
3. a megfeleléség;
4. a rugalmasság és mozgékonyaság;
5. a gazdaságosság;
6. a hadtáp állandó informáltsága;
7. a hadtáp egységes vezetése;
8. és a hadtáp biztonsága.

Egy korábban megjelent írásomban² csak felsoroltam az amerikai hadsereg hadtápbiztosításának elveit, most pedig azt céloztam meg, hogy a következőkben ezeket az elveket kissé részletesebben vizsgáljam meg és mutassam be az olvasóknak.

¹ A hadműveleti koncepció elvei a következők:

1. az erőösszpontosítás; 2. az erőknek az ellenség gyenge pontjai elleni alkalmazása; 3. a főerőkifejtés meghatározása és fenntartása; 4. a döntés kierőszoakolása; 5. a terep és időjárás hatékony kihasználása; 6. az erők megóvása.

² Lásd Csabai György: A fegyveres küzdelem hadtápbiztosításának elvei. Hadtápbiztosítás, 1988. 3. szám.

1. „A HADTÁP FELADATA” — ELVE

Ez az elv tulajdonképpen a támogató csapatok (a hadtáp) rendeltetését, az előttük álló célokat, a várható és a végleges eredményeket foglalja magába.

Az első elvnek alap gondolata az, hogy a hadtáp bármilyen helyzetben biztosítsa a csapatok tűz- és csapásmérő erejének és a potenciális harci lehetőségeinek realizálását és az állandó támogatás révén segítse elő a harcászati, a hadművelleti és a hadászati célok elérését.

Az előzőekből mintegy axiómaként fakad, hogy a hadtáp szempontból nem kellően biztosított (támogatott) csapatok harcban nem képesek a harci lehetőségük ellenség feletti érvényre juttatására, így a háborúban a győzelem kivívására sem.

Ezért a csapatok eredményes hadtápbiztosítása érdekében a hadtáp elé minden esetben csak teljesíthető feladatokat, reális határidőket és elvégezhető terjedelmű munkát szabad állítani.

Az első elvet determinálják:

a) a gazdaság ágazatainak a fegyveres erők hadtápbiztosítása szempontjából meglevő lehetőségei;

b) és a hadtápcsatatok, valamint a belőlük létrehozott (megalakított) konkrét hadszíntéri csoportosítások termelő-, szállító-, kiürítő- és más jellegű kapacitásai és adottságai.

A „hadtáp feladata” elv betartása megköveteli az előljárótól, hogy: pontosan határozza meg az alárendeltjei feladatait; jól ismerje a hadtápszervezeteket; a csapatok harctevékenységének várható eredményét.

Ezért valamennyi parancsnok és hadtáphefőzető a legrövidebb idő alatt hozzon elhatározást az alkalmazásra és jelölje ki a végrehajtásba bevonásra kerülő erőket és eszközöket. Ha a kapott hadtápfeladat végrehajtása „abban az időpontban és helyzetben” lehetetlen, akkor az alárendelt jelentse azt az előljárójának, kérjen kiegészítő hadtáperőket és eszközöket, egyúttal tegyen javaslatot a végrehajtásra. Ha szükséges, akkor a parancsnoktól kérjen a hadtápnak segítséget.

2. „A HADTÁPTÓL AZ ARCVONALIG” — ELV

Ezen elv alapján: az előljáró felelős az anyagi eszközöknek a felhasználóhoz történő eljuttatásáért. Az alárendelt parancsnok készüljön fel a fogadásra, kísérje figyelemmel az alsóbb tagozatokba érkező anyagi eszközök átvételét és a felhasználók szükségleteinek a kielégítését. Amennyiben a támogató (hadtápbiztosítási) rendszer lehetőségét befolyásoló tényezők közül az egyik tényező, például az idő behatárolásra kerül, abban az esetben „minden lehetséges módon és irányban harcolni kell az időnyerésért”.

Egyes nyugati szakértők szerint az anyagi eszközök utánszállításának távolsága — átlagosan véve — nem változott. Ezért időt lehet megtakarítani: az anyagi eszközök felülről lefelé történő áramoltatásának gyorsításával; a minimális számú átrakásával; a legrövidebb ellátási útnak igénybevételeivel és a korszerű technológiai folyamatok alkalmazásával.

3. „A HADTÁP MEGFELELŐSÉGE” — ELV

A megfelelőség elve tulajdonképpen a hadtáp állapotát (helyzetét) integrálja magába. *Tehát nem mást, mint:*

a) a számításokkal igazolt hadtápszükségletek mennyisége, terjedelme;

b) a harchoz (hadművelethez) szükséges hadtáperők és -eszközök, valamint az általuk tényleges biztosítottak;

c) a hadtápbiztosítás olyan sorrendje, amely megfelel a csapatok által végrehajtandó feladatok fontosságának. Tehát a felesleges hadtáperők és -eszközök nagymérvű összevonása. Azaz a túlzott összpontosítás csökkenti a hadtáp mozgékonyágát, a készletek feltöltésének idejét, kiegészítő erőket köt le az anyagmozgatásra és az őrzésre — védelemre.

Véleményem szerint ennek az *elvnek az alapgondolata az adekvátság, amely érzékletesen abban jut kifejezésre, hogy a hadtápbiztosítási rendszer potenciális lehetősége minden esetben feleljen meg a tényleges szükségleteknek.* Vagyis, az ne legyen se több, de kevesebb se a szükségesnél.

4. „A HADTÁP RUGALMASSÁGA” — ELV

A rugalmasság elvében megfogalmazott tétel szerint a hadtáp bármely helyzetben legyen képes a saját szakfeladatai végrehajtásához. Csak ezúton biztosíthatók a szilárd keretek a hadtáperők és -eszközök módszeres felhasználásához, az ésszerű kezdeményezések kivitelezéséhez mind a hadtápbiztosítást tervezők, mind a végrehajtók részéről.

A *hadtáp rugalmassága* tehát nem más, mint a tervezett és a kialakult helyzethez való alkalmazkodás képessége.

A hadtáp rugalmasságának egyik fontos eleme a hadtáp mozgékonyága. *A hadtáp mozgékonyága egyesíti magában:*

— a hadtáp magasfokú terepjáróképességét;

— a megbízható feltöltöttséget a (főképp) szállító-, híradó- és más eszközökkel.

A hadtáp mozgékonyága legalább olyan legyen, mint az ellátandó csapatok mozgékonyága. Esetenként talán annál több, hiszen a hadtáp a munkáját menetben és rövid megállásokban (nemcsak településben) is végzi.

5. „A GAZDASÁGOSSÁG” — ELVE

A hatékony anyag- és eszközfelhasználás érdekében harcban a hadtáp ez irányú lehetőségei ne legyenek kisebbek a kívánatosnál. Azaz háborúban „szigorúan” *szabályozni szükséges* az előállítandó anyagi eszközök mennyiségét és milyenségét, mégpedig abból adódóan, hogy az anyagi eszközök hiánya, vagy akár a feleslege veszélyezteti a hadtápbiztosítási rendszer normális funkcionálását és ez túl nagy tőké lekötéséhez vezethet.

Ezért lehetőleg kerülni kell a felesleges anyagfelhasználást és az anyagi eszközökben keletkező veszteségeket.

6. „A HADTÁP ÁLLANDÓ INFORMÁLTSÁGA” — ELV

Általában folyamatosan igényli az olyan ismereteket, mint az anyagi eszközkészletek megléte, mérvé, helye, szükséglete, nyilvántartása és azok felhasználása tervezésének helyzete. Az előzőkhöz pedig teljes mértékű és csak valós információkra van szükség. Az ügy és a szolgálat érdeke megköveteli a valós, de kellemetlen tények jelentését is a hadtápbiztosítási rendszerről, a hadtáp állapotáról és helyzetéről.

A hadtáp állandó informáltságának elve *egyik oldalról* az anyagi eszközök tökéletesítését és megújítását, *másik oldalról* pedig a katonai és a polgári követelmények egységesítését teszi szükségessé. Ugyanakkor ez az elv azt is feltételezi, hogy a békében kialakított hadtápbiztosítási rendszeren a háború kitörésével jelentős változtatásokat kell eszközölni, sőt gyökeresen át kell alakítani.

Ezekhez az átalakítási irányokhoz tartoznak:

- az automatizált rendszerek felhasználása;
- a hadtápbiztosítási rendszer háborús alkalmazásra való átalakítása;
- és a tervezés tökéletesítése a háborús viszonyoknak megfelelően.

7. „A HADTÁP EGYSGÉGES VEZETÉSE” — ELV

Ez az elv azt hangsúlyozza, hogy a hadtáp vezetése nem más, mint a csapatvezetés egyik funkciója, ezért az általános követelményei a csapatvezetés követelményeiből fakadnak.

Az előzőből egyenesen adódik az is, hogy a parancsnokok nemcsak a csapatok hadtápbiztosításáért, hanem a megszervezéséért is felelnek.

A hadtáp egységes vezetése elvének „magját” a csapatvezetés egysége képezi. Ezért a parancsnoknak a hadműveleti (harcászati) és a hadtápbiztosítási kérdések iránti felelősségéből a jövőben sem szabad engedni ezen elvből kifolyólag.

8. „A HADTÁP BIZTONSÁGA” — ELV

Ez az elv egy sor komplex rendszabály foganatosítását igényli. Ezek a hadtápnak az ellenséges támadás elleni védelmével, az állandó őrzésével és a pusztító eszközök hatása elleni védelmével kapcsolatosak.

* * *

Az amerikai hadsereg hadtápbiztosítási elveinek objektív és igen tárgyyszerű bemutatása számunkra *az alábbi következtetések megvonását tesz lehetővé:*

1. Az amerikai hadsereg támogatási (hadtápbiztosítási) elveiben érzéketlenül tükröződnek az USA katonai doktrínájában megfogalmazott célkitűzések —, valamint a hadászati és hadműveleti koncepciók támogatása (biztosítása) feladatainak főképp az elvont jellegű megfogalmazása.

2. A hadtápbiztosítási elvek mintegy „kiindulópontot” képeznek az Észak-Atlanti Szövetség Egyesített Fegyveres Erői hadtápbiztosításának

elméleti alapjaihoz. Ezért az ún. kisugárzó hatásuk a nyugati hadseregek hadtápjaira ma és holnap igen jelentősek és egyre erősebbnek láthatók.

3. A hadtápbiztosítási elvek feldolgozása számunkra lehetővé teszi annak megértését, hogy milyen irányba kerül fejlesztésre az amerikai hadsereg hadtápjá, és mely hadtápbiztosítási eljárások és módszerek alkalmazását tervezik egy esetleges háború során.

4. A hadtápelmélet egyik aktuális feladata a más hadsereg hadtápjának, ezen belül a hadtápbiztosítás elveinek mélyreható tanulmányozása és azokból a következtetések levonása. E munkálatokban a hadtápelmélet és gyakorlat kérdéseivel foglalkozó szakembereken túl igen nagy a feladata és felelőssége a tanintézetek hadtápj oktató-nevelő állományának a hadtáptisztek ezirányú látókörének a bővítésében.

5. A bemutatott hadtápbiztosítási elvek képezik az USA hadtápbiztosítási rendszerének működési alapjait. Az USA hadtápbiztosítási rendszerét alapjaiban az „interkontinentális megosztottság” és az „expedíciós arculat” jellemzi.

Így például Európában hozzátartozik körülbelül 250 anyagi biztosítási repülőter, több kikötői körzetekhez kötött csővezeték hálózat, a vasúti és hajózási terminálok és mások. Azaz a nagy (óceánon túli) utánszállítási távolság miatt céltudatosan fejlesztik a katonai infrastruktúrát. Azonban ez nagymértékben függ a befogadó ország infrastruktúrájától.

Felhasznált irodalom:

1. E. G. Korotcsenko ezredes: A hadművészet elveinek fejlődéséről. Voennaja Misl, 1989. 3. szám.

2. N. Burul: Az USA pc. hadosztály hadtápbiztosítása. ZVO, 1988. 5. szám.

3. W. A. Downing ezredes: Az USA szárazföldi csapatok tevékenységei elvei: az 1980-as és az azt követő évek kihívása. Military Review, 1981. 1. szám.

4. Az USA szárazföldi csapatainak központi hadtápszervei. ZVO, 1986. 12. szám.

5. Csabai György: A hadtápbiztosítás fogalma napjainkban a Magyar Néphadseregben, néhány nyugati ország fegyveres erőinél és a katonai koalícióban. Hadtápbiztosítás, 1986. 1. szám.

6. Dr. Wolfgang Weber: Die Streitkräfte der NATO auf dem Territorium der BRD. Militärverlag der DDR (VEB) Berlin, 1984.

7. H. Polh: A szárazföldi csapatok hadtápellátása az információk technológia viharos növekedésének tükrében. Eu. Wehrkunde, 1989. 6. szám.

8. A. M. Parsi: Az EGK értekezlete a szárazföldi csapatok ellátásáról. Rivista Militare, 1989. 3. szám.

9. Csabai György: Az USA és a nyugatnémet szárazföldi csapatok hadtápjáról. Honvédelem, 1987. 9. szám.